

Bệnh thiếu Canxi và photpho ở gia cầm

Canxi và photpho là 2 nguyên liệu chủ yếu cho việc hình thành nên xương và vỏ trứng của gia cầm. Đồng thời, trong mô cơ thể canxi còn duy trì chức năng hoạt động của mô thần kinh, xúc tác quá trình đông máu, tăng hoạt động của mô cơ vân, cơ tim, cơ trơn, duy trì hoạt động của tế bào, tạo điện thế sinh học trên mặt bằng tế bào và xúc tác men trypsin trong quá trình tiêu hóa protein trong thức ăn. Còn photpho ngoài chức năng tạo xương nó còn tham gia vào thành phần axit nucleic, tham gia vào hệ thống men tiêu hóa tinh bột và mỡ, tham gia trong chất đệm của máu và làm trung gian cho điều hòa hormone (3,5 adenosinmonophosphat) với tác dụng tổng hợp protein, phân giải lipid, hoạt hoá các men khác nhau và tổng hợp Steroit.

Sự thiếu hụt canxi và photpho sẽ làm ảnh hưởng rất lớn đến các hoạt động trong cơ thể. Với đặc điểm rõ nhất là gia cầm bại liệt, đẻ non, đẻ giảm và tỷ lệ ấp nở thấp.

1. Nguyên nhân.

Do khẩu phần ăn không được cung cấp đủ canxi và photpho (thiếu bột sò, bột xương, bột cá, bánh dầu lạc và đậu tương v.v...).

Do chuồng trại làm quá kín làm cho ánh sáng mặt trời buổi sáng không chiếu vào cơ thể của gà được, nên chất Ergosteron (tiền vitamin D2) không chuyển thành vitamin D2 được. Thiếu vitamin D2 là thiếu yếu tố điều hòa sự hấp thu canxi từ thức ăn vào cơ thể.

Hoặc cũng do chuồng trại che kín mà không được bổ sung premix có vitamin D2, D3 và khẩu phần ăn thì gia cầm cũng không thể hấp thu được canxi từ thức ăn vào cơ thể gia cầm.

Do khẩu phần ăn chứa lượng chất béo (mỡ, dầu) quá cao, làm giảm khả năng hấp thụ Ca, P.

Do cơ thể gia cầm bị một số bệnh truyền nhiễm hay dinh dưỡng làm viêm đường tiêu hóa và teo tuyến tụy tạng gây ảnh hưởng đến khả năng hấp thụ Ca, P từ thức ăn vào cơ thể.

Do tuyến cận giáp trạng (phó giáp trạng) bị teo nên không sản sinh ra hormone Canxitonin và Parathocmon, 2 hormone này có tác dụng điều hòa Ca, P trong máu.

2. Triệu chứng.

Ở gà con và gà giò:

Gà đi lại không bình thường, cơ giật và run rẩy.

Một số gà con mới nở thấy xương mềm, mỏ mềm hoặc chéo nhau.

Gà còi, lông mọc chậm, xù lông, sã cánh, gà hay mổ lông nhau và ăn những vật lạ sau tiêu chảy.

Bệnh kéo dài dẫn đến chân khuyên ra, ngón chân bị uốn cong, các đầu xương, khớp xương bị sưng to, biến dạng. Sau bại liệt nằm một chỗ rồi chết do biến chứng trụ tim mạch, viêm phổi, viêm ruột v.v...

Ở gà đẻ: Trứng đẻ ra có vỏ mềm, mỏng hoặc không có vỏ. Sau đó ngưng đẻ. Trứng ấp nở thấp.

3. Bệnh tích.

- Xương ống chân mềm và xốp, dễ gãy.
- Xương ức (ngực) bị vỡ vụn.
- Xương sườn có những nốt u do sưng khớp giữa phần xương và sụn của xương sườn.

4. Phòng và trị bệnh.

+ Bổ sung vào thức ăn thường xuyên lượng Ca, P và vitamin D3

Bột sò có hàm lượng canxi 35%. Trộn vào thức ăn cho gà con và gà giò 1,5%. Còn gà đẻ 4-5,5%.

- Bột xương có hàm lượng canxi 22%, photpho 18%. Trộn thức ăn cho gà con và gà giò 1%. Còn gà đẻ 2,5%.

- Bột cá nhạt có hàm lượng canxi 7%, photpho 3%. Trộn thức ăn tỷ lệ từ 10-15%.

+ Những premix khoáng có thể dùng thay thế bột xương và bột sò như:

- Vetophes (Pháp) (Ca, Mg, Cu, Fe, Mn, Zn).
- Plastin (Tiệp Khắc) (Ca, P, Mg, Fe, Cu, Co, Zn, I, As). Trộn thức ăn cho gà con và gà giò 1%. Còn gà đẻ 4-5%.
- Biacalcium (Pháp) (Ca, Mg, Cu, Fe, Co, Zn và Vitamin).